

Rechtstreekse lijn met de burgemeester

Luc De Ryck
AC De Zaat Temse
tel 03 710 12 52
fax 03 771 47 83
burgemeester@temse.be

woensdag
19 februari 2014

Huldeboek *Temsche ter Gedachtenis...* *Oorlog 1914-1918* met overzicht gesneuvelden, gefusilleerden en omgekomen opgeëisten

In november 1920 verscheen onder de titel 'Temsche ter Gedachtenis... Oorlog 1914-1918' een uitzonderlijk boekje. Het bevat de namen van alle Temsese soldaten die streden in W.O. I, met bijzondere aandacht voor de gesneuvelden (63), gefusilleerden (2) en omgekomen opgeëisten (11). Zij zijn allen vereeuwigd met een korte levensschets en foto.

Met het oog op de samenstelling van een **Guldenboek** verzocht **Clemens De Landtsheer** (1894-1984), vertaler-typist op het Belgisch Consulaat in Cherbourg, in het meinummer 1917 van het frontbladje **Onze Temsenaars** alle Temsese soldaten om hun gegevens en foto aan hem over te maken. Zodoende kreeg hij een omvangrijk (zij het verre van volledig) dossier, waarmee hij 2 lijvige albums vulde. Dit Guldenboek is een blijvend eerbetoon aan de soldaten van 1914-1918. Daarna vatte hij het plan op om een **Huldeboek** samen te stellen, met speciale aandacht voor de gesneuvelden, gefusilleerden en omgekomen opgeëisten. Van alle overledenen wilde hij een korte levensschets en foto publiceren, inclusief essentiële frontervaringen en de omstandigheden van overlijden. Als redacteur van het frontbladje *Onze Temsenaars* en door zijn oproep voor het Guldenboek ontving hij massa's brieven, die vele gegevens bevatten die ook nuttig konden zijn voor het Huldeboek. Deze omvangrijke briefwisseling - van grote documentaire waarde - heeft De Landtsheer z'n hele leven bewaard. Wie ze doorneemt, beseft welk 'n enorme tijdrovende bezigheid de samenstelling van het Huldeboek moet geweest zijn. Na de oorlog werkte hij nog verscheidene maanden aan de voltooiing. Van januari tot oktober 1920 publiceerde weekblad *De Schelde* (van vader De Landtsheer) een artikelenreeks over de Temsese oorlogsslachtoffers. De teksten voor het Huldeboek waren doorgaans inkortingen van die artikelen. Na de publicatie in *De Schelde* verscheen het boek op 11 november 1920. Aan elk slachtoffer was 1 bladzijde gewijd. Tussen haakjes: in W.O. I kwamen 4 Temsese broederparen om het leven: naast de gebroeders **Van Raemdonck** ook Pieter en Marcus **Liessens**, Emiel en George **Kellens** en Arthur en Frans **De Cauwer**.

Temsche ter gedachtenis is geschreven in de typische, gezwollen stijl van zijn tijd, met een overdreven ijver om de zaken glansrijker en heldhaftiger voor te stellen dan zij waren. Afgezien daarvan bevat het boek een schat aan gegevens. Het hangt een beeld op van de strijd van de kleine man aan de IJzer en is een spiegel van de vele vormen van oorlogsellende.

Het boekje (105 blzn.) werd gedrukt op 800 exemplaren, waarvan 100 in luxe-uitgave (harde omslag). Kostprijs: 8 fr. De Landtsheer hoopte op een vlotte verkoop, maar dat bleek een illusie. De voorraad geraakte verre van uitgeput en jarenlang bleven honderden exemplaren in het magazijn van de drukkerij liggen. In 1938 lanceerde hij het boekje opnieuw (steeds tegen 8 fr.), maar de verkoop bleef bescheiden, ook na W.O. II. Een aantal exemplaren werd toen gewoon weggegeven.

Clemens De Landtsheer schonk in 1980-1981 het **Guldenboek**, een exemplaar van het **Huldeboek** en de ermee verbonden briefwisseling aan het **Gemeentebestuur**.

'Temsche ter gedachtenis ... oorlog 1914-1918' neemt blijvend een unieke plaats in in de geschiedschrijving van de gemeente. En het behoudt ook na 100 jaar zijn ware betekenis: een oprechte hulde aan hen die stierven opdat wij zouden leven.